

Udskriftsdato: søndag den 21. juni 2026

KEN nr 9486 af 15/01/1997 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse U-1-97 om ulykkestilfælde - whiplash - piskesmældslæsion - arbejdsskade

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 12063-9518282-95

Ankestyrelsens principafgørelse U-1-97 om ulykkestilfælde - whiplash - piskesmældslæsion - arbejdsskade

Resume:

Arbejdsskadestyrelsen udsendte den 19. februar 1996 en ny vejledende méntabel til brug ved ménafgørelser truffet efter denne dato.

Efter denne tabel fastsættes méngraden for whiplash-læsioner til mellem 5% og 20%. Normtabelens satser kan dog fraviges, når der foreligger ganske særlige forhold.

Ankestyrelsen har før og efter méntabellens udsendelse behandlet et antal sager om spørgsmålet om erstatning (godtgørelse) for varigt mén til personer, der har pådraget sig en whiplash-læsion. En sådan læsion forudsætter pr. definition en kraftig acceleration decelerationsbevægelse, hvorved hovedet kastes kraftigt tilbage og frem i forhold til halsen. Skaden opstår typisk ved påkørsel bagfra i bil.

I sag nr. 1 blev méngraden fastsat til 10%. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på, at skadelidte led af hovedpine og havde indskrænket bevægelighed af halshvirvelsøjlen. Der var i øvrigt konstateret normale neurologiske forhold.

I sag nr. 2 blev méngraden fastsat til 15%. Afgørelsen blev begrundet med, at der var tale om svær bevægeindskrænkning i halsen, stærke daglige smerter i baghovedet og nakke med udstråling, samt nedsat kraft i venstre arm og hånd. Endvidere var der koncentrationsbesvær og hukommelsesproblemer. En forudbestående lidelse i halsen (diskusprolaps) medførte fradrag på 5%; den samlede tilstand var således vurderet til 20%.

Méntabellens satser for godtgørelse/erstatning efter whiplash-traumer kan således betragtes som et udtryk for den allerede fastlagte praksis.

Kassation:

Principafgørelsen har ikke længere vejledningsværdi

Kassationsdato:

01-06-2009

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lovbekendtgørelse nr. 789 af 28. august 1996 - § 33

Vejledninger:

arbejdsskadestyrelsens vejledende méntabel -

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1 - j.nr. 12063-95: Sagen drejede sig om mén og erhvervsevnetab til en 54-årig kvinde, der ved en arbejdsskade var påkørt i bil bagfra. Af speciallægeerklæringen fremgik det, at der blev klaget over konstant hovedpine, smerter og sovende fornemmelse i arme og fingre samt lænderygsmarter, der dog også bestod inden ulykken og efter det oplyste ikke var forværret af arbejdsskaden. (I perioden 1975-80 var skadelidte opereret 5 gange for diskusprolaps).

Ved undersøgelsen var der nedsat bevægelighed i halshvirvelsøjlen i alle retninger og ømhed i nakke-skulderågets muskulatur. Der blev påvist normale neurologiske forhold i overekstremiteterne, og speciallægen vurderede, at der fandtes symptomaggravation forenelig med funktionel overbygning.

Om erhvervsevnen var det oplyst, at skadelidte på skadens tidspunkt i 1987 ulønnet hjalp en mekaniker, men i øvrigt modtog mellemste førtidspension.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte méngraden til 10% med den begrundelse, at der var ømhed og indskrænket bevægelighed i halshvirvelsøjlen samt hovedpinegener som følge af skaden. Med hensyn til lænde generne skønnedes der ikke at være sket en forværring i forhold til tilstanden før arbejdsskaden.

Erhvervsevnetabet blev fastsat til under 15% med henvisning til, at skadelidte inden skaden var tilkendt mellemste førtidspension, og at der derfor ikke var en indtægtsnedgang på 15% eller derover som følge af skaden.

Afgørelse:

Ankestyrelsen tiltrådte Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Ved afgørelsen om mén lagde Ankestyrelsen vægt på, at der var hovedpine og indskrænket bevægelighed af halshvirvelsøjlen, samt at der i øvrigt var konstateret normale neurologiske forhold.

Der blev endvidere lagt vægt på, at der ikke kunne antages at være årsagssammenhæng mellem de nuværende lænderyggener og arbejdsskaden. Der blev herved lagt vægt på, at skadelidte tidligere var opereret 5 gange for diskusprolaps i lænden.

Ved afgørelsen om erhvervsevnetab blev der lagt vægt på, at skadelidte havde modtaget mellemste førtidspension siden 1977 og ikke havde haft en indtægtsnedgang på 15% eller mere som følge af arbejdsskaden.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr 18282-95: Sagen omhandlede mén og erhvervsevnetab til en 49-årig kvinde, der ved et trafikuheld blev påkørt bagfra.

Af speciallægeerklæringen fremgik det, at der blev klaget over vedvarende smerter i nakke og baghoved med udstråling til venstre arm, stivhed i nakken, kraftesløshed i hænderne på grund af smerter, og psykiske følger i form af træthed, nedsat koncentration, hukommelsesproblemer og depression. Ved undersøgelsen var der påvist afsvækket tricepsrefleks i venstre side og dobbeltsidigt nedsat håndtrykskraft. Der fandtes ømhed svarende til nakkefæsterne og til nakke-skulderåget og nedsat bevægelighed af halsen med mellem 2/3 og 3/4. Cervikallordosen var udrettet og omformet til en cervikal kyfose.

Skadelidte var 4 måneder inden arbejdsskaden opereret for en diskusprolaps i nakken, og var symptomfri herefter frem til trafikulykken.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte méngraden til 12% og begrundede afgørelsen med, at der var svær bevægeindskrænkning, stærke smerter i baghoved og nakke med udstråling, nedsat håndtrykskraft og psykiske gener. Afgørelsen om erhvervsevnetab blev udsat.

Afgørelse:

Ankestyrelsen ændrede Arbejdsskadestyrelsens afgørelse til 15% mén.

Der blev ved afgørelsen lagt vægt på, at der var tale om en alvorlig whip-lashlæsion i form af svær bevægeindskrænkning i halsen, stærke daglige smerter i baghovedet og nakke med udstråling samt nedsat kraft i venstre arm og hånd. Endvidere var der koncentrationsbesvær og hukommelsesproblemer. Ankestyrelsen vurderede, at disse gener svarede til 20%, men at den forudbestående lidelse, uanset, at den var behandlet med godt resultat, udgjorde 5% af det samlede mén. Arbejdsskadens følger udgjorde således 15%.